

LUKU 14.4.4. Matematiikka

Matematiikan tavoitteet vuosiluokalla 3

Merkitys, arvot ja asenteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikka kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

-ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

Työskentelyn taidot

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- monilukutaito L4

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

- monilukutaito L4

- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L2

- monilukutaito L4

- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- monilukutaito L4

- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisutavan järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä positiivisiin rationaalilukuihin

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisiä ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintätekninen osaaminen L5

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita yksinkertaisilla koodeilla

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

Laaja-alaiset oppimisalueet:

L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 monilukutaito

L5 tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

L6 työelämän taidot ja yrittäjyys

L7 osallistuminen , vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Matematiikan sisällöt vuosiluokalla 3

S1 Ajattelun taidot

- yhtäläisyyksien, erojen ja säännönmukaisuuksien syventävää havainnointia esim. vertailemalla, luokittelemalla ja asettamalla järjestykseen sekä havainnoimalla syy- ja seuraussuhteita
- suunnitellaan toimintaohjeita graafisessa toimintaympäristössä

S2 Luvut ja laskutoimitukset

- syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrystä kymmenjärjestelmästä
- vahvistetaan käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta luokittelemalla lukuja
- kokonaislukujen suuruusvertailuja, suuruusluokan arviointia
- pyöristäminen lähimpään kymmeneen, sataan ja tuhanteen
- lukualue 0 - 10 000, Keskeinen lukualue 0-1000 laskutoimituksissa (yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskuissa).

- peruslaskutoimituksia päässä laskien
- yhteen- ja vähennyslaskua allekkain, muistinumero
- 10:llä, 100:lla ja 1000:lla kertominen
- **6-10 kertotaulut**
- **kerrataan ja harjoitellaan 1-10 kertotauluja**
- kerto- ja jakolaskun yhteys
- harjoitellaan jakolaskuja
- laskujärjestys lausekkeessa
- murtoluvun käsite, murtoluvun ja sekaluvun merkitseminen, suuruusvertailua
- samannimisten murtolukujen yhteen ja vähennyslaskua

S3 Algebra

S4 Geometria ja mittaaminen

- piste, suora ja jana sekä kulma
- rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita
- tasokuvioista kolmiot, nelikulmiot ja monikulmiot
- kappaleista suorakulmainen särmiö, ympyrälieriö, ympyräpohjainen kartio
- harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen
- mitataan kuvioiden piirejä ja pinta-aloja
- ohjataan ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu
- harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä, kuten mm, cm, m ja km (pituus) sekä g ja kg (massa), litra ja desilitra (vetoisuus)
- kellonaikoja ja ajanyksiköitä

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

- kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoja järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä
- tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla

[Matematiikan arviointi vuosiluokalla 3](#)

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 3.

Matematiikan tavoitteet vuosiluokalla 4

Merkitys, arvot ja asenteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikka kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

Työskentelyn taidot

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin , suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L2
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisutavan järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- monilukutaito L4

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- monilukutaito L4

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten

ominaisuuksia

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisiä ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

- monilukutaito L4

- tieto- ja viestintätekninen osaaminen L5

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita yksinkertaisilla koodeilla

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- monilukutaito L4

- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet:

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

[Matematiikan sisällöt vuosiluokalla 4](#)

S1 Ajattelun taidot

- kehitetään oppilaan taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia
- syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen
- syvennetään taitoa etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti ja havainnoida syy- ja seuraussuhteita
- suunnitellaan ja toteutetaan toimintaohjeita graafisessa ohjelmointiympäristössä

S2 Luvut ja laskutoimitukset

- opetellaan kymmenentuhannet ja sadattuhannet eli lukualue 0-100 000
- kokonaislukujen suuruusvertailua
- pyöristäminen lähimpään tuhanteen
- oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla, jotta oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan
- varmistetaan yhteen ja vähennyslaskuja allekkain
- varmistetaan kolmannen luokan osaaminen kertotaulut 1-10
- varmistetaan allekkain kertominen
- kaksinumeroinen kertoja
- jakokulmassa jakaminen
- 1, 10, 100 ja 1000 jakajina
- kerrataan laskujärjestys lausekkeessa, lisäksi sulut lausekkeeseen
- pohjustetaan negatiivisen luvunkäsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla
- murto- ja sekaluvun käsite
- yhteen- ja vähennyslaskuja murtoluvuilla
- murtoluvuista desimaalilukuihin
- desimaalilukujen suuruusvertailua
- peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla
- hyödynnetään murtoluvun ja desimaaliluvun välisiä yhteyksiä

S3 Algebra

- ~~tutkitaan lukujonon säännön mukaisuutta ja jatketaan lukujonoa säännön mukaan~~
- ~~tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen~~
- tutkitaan yhtälöä ja sen ratkaisuja päättelöllä ja kokeilemalla

Siirretään kokonaisuudessaan 5. vuosiluokalle

S4 Geometria ja mittaaminen

- perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioon ja ympyrään
- harjoitellaan kulmien piirtämistä, luokittelemista ja mittaamista
- tutustutaan koordinaatistoon
- tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen
- mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja
- opetellaan mittayksikköjärjestelmän rakentuminen
- pituuden yksiköt mm-km, massan yksiköt g-kg sekä tilavuuden yksiköt ml-l

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

- ~~kehitetään edelleen oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aiheista~~
- taulukot ja diagrammit
- ~~etsitään suurin ja pienin arvo~~
- ~~tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdoton vai mahdollinen~~

Siirretään 5. vuosiluokalle

[Matematiikan arviointi vuosiluokalla 4](#)

Oppimisen arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet vuosiluokalla 4.

Matematiikan tavoitteet vuosiluokalla 5

Merkitys, arvot ja asenteet

T1 pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikka kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

Työskentelyn taidot

T2 ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

- monilukutaito L4

T3 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T4 kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L2
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T5 ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5

T6 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisutavan järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet

T7 ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T8 tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T9 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4

T10 opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten

ominaisuuksia

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

T11 ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisiä ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin

- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintätekninen osaaminen L5

T12 ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L3

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintätekninen osaaminen L5

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä

- ajattelu ja oppimaan oppiminen L1
- monilukutaito L4
- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L5
- työelämätaidot ja yrittäjyys L6

Laaja-alaiset osaamisalueet:

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppiaineen tehtävä

Oppiaineen tehtävä on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunitelman perusteissa. Erityisesti painotetaan konkretiaa ja toiminnallisuutta esimerkiksi liikunnan avulla.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Oppisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunitelman tavoitteissa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa.

[Matematiikan sisällöt vuosiluokalla 5](#)

Matematiikan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 5

S1 Ajattelun taidot:

– Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa.

S2 Luvut ja laskutoimitukset:

- Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen.
- Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista.
- Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.
- Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan.
- Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.
- Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla.
- Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa.
- Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa.
- Harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla.

S3 Algebra:

- Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan.
- Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen.

- tutkitaan yhtälöä ja sen ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla

S4 Geometria ja mittaaminen:

- Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita.
- Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin.
- Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia.
- Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään.
- Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin.
- Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.
- Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes ja laajennetaan sitten kaikkiin neljänneksiin.
- Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä.
- Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.
- Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia.
- Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys:

- Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä.
  - Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvusta suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo.
  - Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.
- etsitään suurin ja pienin arvo

Matematiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 5

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa (alempana tällä sivulla).

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikassa vuosiluokilla 5

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki on kuvattu valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa.

[0 kommenttia](#)

[Matematiikan arviointi vuosiluokalla 5](#)

Oppimisen arviointi perustuu valtakunnallisiin perusteisiin.